

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

756. An is, ad quem facta devolutio, possit inferiori collatori concedere facultatem conferendi illud beneficium, etiam post 6. menses elapsos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

feret tanquam Delegatus Apostolicæ Sedis, si illi sint Prælati exempti, & Papæ immediatè subjecti. Pirh. ad tit. de concess. præb. n. 34. citans Clem. unic. de suppl. negl. Barb. jur. Eccles. l. 3. c. 13. n. 109. Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 37. & 39.

5. Quintò: locum habet in beneficiis regularibus, hoc est, Conventualibus. Lott. cit. q. 24. n. 3. juxta cit. Clem. unicam: quòd si tamen regulares essent exempti, seu immediatè subjecti Pontifici, devolutio non fit ad Episcopum, sed immediatè ad Papam, v. g. si Capitulum negligeret eligere Abbatem vel Priorem claustralem, vel etiam in totum deficeret, mortuis omnibus, ea potestas conferendi Abbatiam vel Prioratum spectabit ad solum Papam, Lott. n. 47. & seq. quamvis enim Episcopus fundet intentionem suam de jure communi, etiam in provisionibus regularium, respectu institutionis & confirmationis, ut Abb. in c. venerabilis. de except. n. 45. & Gl. in c. 1. 18. q. 2. id tamen intelligitur solum de non exemptis Lott. num. 50. citans Erasim. Chok. tr. de jurisd. Ordin. in Exempt. p. 4. c. 30. n. 11. Et licet jus supplendi ipsis quoque diocesani permittitur sit vi Clem. cit. id tamen vi delegationis habent, & eatenus Ordinarii suppleant negligentiam regularium, quatenus id iis in spe indultum est. Lott. n. 51. & 52. citans Card. in cit. Clem. unic. n. 15.

6. Sextò: in beneficiis jurispatronatus, etiam laicalis, dum nimirum patronus intra terminum sibi concessum ad præsentandum neglexit præsentare. Garc. p. 10. c. 3. n. 4. & seq. Idem est de beneficiis electivis, dum habentes eligere intra terminum sibi datum ad eligendum negligunt eligere. Pirh. ad tit. de concess. præb. n. 37. Addit tamen Lott. cit. q. 24. n. 4. citans pro hoc antiq. Glossat. in reg. 40. Cancell. in principio, quod in beneficiis jurispatronatus & electivis propriè loquendo non cadat devolutio, nisi prius perempta atque existens facultate præsentandi vel eligendi, atque inde creato novo jure liberè conferendi in eo, qui alioqui non habebat, nisi jus instituendi vel confirmandi, qui si intra 6. menses illud non conferat, fit devolutio (intellige jam propriè talis) ad Superiorem. Idem habet Lott. l. 2. q. 13. n. 60.

7. Septimò: locum non habet devolutio illa ad immediatum Superiorem in Episcopatibus & Archi-Episcopatibus, ita ut si Episcopatus non conferatur, vel ad eum non eligatur ab iis, ad quos id pertinet, intra statutum tempus, ejus collatio fiat ad Archi-Episcopum seu Metropolitanum, sed solum in dignitatibus personalibus aliisque beneficiis inferioribus. c. dilectus. de concess. præb. Pirh. loc. cit. qui etiam hanc hujus rei assignat rationem, quòd in materia odiosa sub generali nomine dignitatis non comprehendatur Episcopatus; cum non sit simplex dignitas, sed dignitatum culmen. citat Abb.

8. Denique devolutio etiam, ut dictum num. 1. nullatenus locum habet in beneficiis reservatis; cum in iis non detur negligentia Ordinarii. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. n. 64. Garc. p. 10. c. 3. n. 18. citans Mand. tit. de prov. vers. in beneficiis reservat. Cassador. decis. 8. de præb. & c. in tantum tamen etiam devolutio locum habet in reservatis, quòd si collator vigore indulti, quod fortè habet, valens conferre reservata, ea non conferat intra statutum tempus, ea amplius conferre nequeat, sed ad Papam devolvatur collatio. Garc. loc. cit. num. 20.

Quæstio 755. Quando is, ad quem facta devolutio, conferre debeat?

Respondeo primò: collatio facta à secundo collatore, sive ab eo, ad quem devolvenda erat, v. g. ab Archi-Episcopo, ante factam devolutionem non valet; cum is tunc necdum habeat facultatem conferendi, neque convalescat, etiam si primus collator non conferat intra tempus ei datum ad conferendum (adeoque, ut Pirh. loco paulò post citando, necesse est, ut postquam ad ipsum jus conferendi beneficium devolutum est, illud demum conferat; cum pro non dato habeatur, quòd datur ab illo, qui dare non potest) Garc. p. 10. c. 3. n. 31. citans Felin. in c. cum ex officio. de præscript. n. 37. Rebuff. in pr. tit. de devol. num. 32. Pirh. ad tit. de concess. præb. n. 34. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 6. Proceditque responsio, etiam si collatio facta sit simpliciter non dicendo: jure devolutio; non obstante, quòd de cetero collatio facta ab Ordinario jure ordinario de beneficio jurispatronatus valeat spreto patrono, hoc est, non præsentante nec contradicente patrono infra tempus datum ad præsentandum; eò quòd Ordinarius tunc conferat jure & potestate originali, & collatio ab eo facta spreto patrono solum sit nulla in favorem patroni; atque adeò eo volente seu reclamante, & non aliàs juxta dicta supra. Garc. loc. cit. n. 32. Item procedit, etiam si is, qui jure devolutio contulit, v. g. Episcopus, antequam ad eum jus illud devolveretur, haberet potestatem conferendi illud jure ordinario; quòd enim is poterit, scilicet conferre jure ordinario, noluit, quia autem voluit, scilicet conferre jure devolutionis, id adimplere nequivit. Pirh. loc. cit. citans c. cum super. de off. Deleg. Rebuff. in pr. tit. de devol. n. 52. quamvis alii teneant contrarium apud Azor. loc. cit. q. 15.

2. Respondeo secundò: quilibet Superior, ad quem gradatim fit devolutio, habet semelcitra aliud ad conferendum. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. nu. 61. Garc. loc. cit. n. 9. Pirh. ad tit. de concess. præb. num. 35. Azor. ubi ante. q. 10. proceditque id ipsum, etiam si devolutio facta à patrono laico, qui tantum habet quadrimestre. Garc. loc. cit. citans plures. Porrò computatur semelcitra singulorum, non à die, quo ad illos hoc ipsum jus conferendi devolutum est; sed à die, quo scivit illud ad se devolutum. Garc. Corrad. Pirh. Azor. loc. cit. atque ita contingere potest, ut Ecclesia vel beneficium vacet etiam ad duos annos. Pirh. loc. cit.

Quæstio 756. Num is, ad quem facta devolutio, possit inferiori collatori concedere facultatem conferendi illud beneficium, etiam post sex menses elapsos?

Respondeo affirmativè Pirh. loc. cit. citans Azor. cit. q. 12. & Rebuff. ubi ante. n. 30. atque ita facta in vim dictæ concessionis post elapsum semelcitra ab iis collatio, qui aliàs jure privati erant hanc potestatem, non est invalida nec rescindenda. Pirh. ad tit. de suppl. negl. n. 5. quia in hoc casu tales, non tam jure proprio, utpote quo ob negligentiam privati, quam jure ad Superiorem devolutio conferant. Pirh. ibid. & de concess. præb. citans Azor. & Rebuff. Sic etiam, ramentis electio vel collatio facta post elapsum tempus statutum ad eligendum vel conferendum ab iis, ad quos aliàs pertinebat, sit nulla, & ipso jure invalida; quia tales electores vel collatores ob negligentiam intra tempus illis da-

tum electionem vel collationem ipso jure pro ea vice privati erant potestate eligendi vel conferendi, eaque ad Superiorem devoluta erat; valebit tamen, si per patientiam, vel ex misericordia toleretur. Argumento *c. literas, de suppl. negl.* vel potius de novo convalescit; quia expressa tolerantia approbationis jus dat in beneficiis, praesertim si à Papa fiat, juxta *Gl. in c. literas, v. patientiam*, dicentem, quod instituti à collatoribus, habeant jus in beneficiis, non ex tunc, i. e. non ex priore collatione, utpote quae invalida fuit, adeoque ratificari non poterit; sed ex nunc, id est, ob tolerantiam Papae, ejusve Legati (vel etiam alterius Superioris, ad quem devoluta collatio) quippe quae tolerantia vim novae collationis habet. *Pirh. tit. de suppl. negl. n. 4. & 5.* ubi etiam ex Laym. ad *c. literas, not. 2.* quod, si tales ob negligentiam privati conferant nihilominus post elapsum tempus, nemine se opponente, id à iudice tolerari posse, modò provisus ab eis sit idoneus, & provisio facta de cetero absque Ecclesiae boni vel publici detrimento: si verò provisus inidoneus, aut provisio facta in dictum detrimentum, provisum non debere tolerari, sed ex officio à iudice, etiam nemine petente, rescindendam, seu potius irritam declarandam, & provisum à beneficio removendum. Unde etiam cum Laym. *loc. cit. not. 1.* ait probabile esse, quòd talis à talibus provisus interim, dum nemo se opponit, aut collatio à iudice non declaratur irrita, possit tunc conscientiam retinere beneficium, eò quòd talis electio vel collatio jure naturali sit valida ante sententiam declaratoriam iudicis. Plura de prolongatione temporis faciendae inferiori à Superiore, ad quem alias faciendae devolutio, vide, ubi actum de tempore faciendae praesentationis.

Quaestio 757. An, dum Praelatus confert jure devoluta, necesse sit intervenire consensum vel Consilium Capituli?

Respondeo negativè; in iis enim, quae Praelatus vel Episcopus, vel Archi-Episcopus agit jure ac potestate ad se devoluta, non tenetur habere consensum Capituli, imò nec consilium ejus requirere ex necessitate; sed ad summum ex aliqua honestate aut aequitate. Laym. in *c. cum in cunctis, de elect. 8. Clerici sanè, n. 7.* idem habet in *c. ne pro defectu, de elect. n. 7.*

Quaestio 758. Qualiter beneficium devolutum impetretur, & provideatur à Papa?

Respondeo primò: potest impetrari duobus modis, nimirum vel tanquam devolutum ad Papam: Et tunc, si devolutio facta gradatim, probanda est juxta dicta supra; vel tanquam devolutum ad inferiores ob negligentiam primi collatoris vel patroni; quia Papa potest concurrere cum Episcopo, Archi-Episcopo vel Capitulo, ad quos facta devolutio; cum in his devolutionibus non ligaverit sibi manus, quòd minùs ipse conferre possit: tum etiam, quia is est Ordinarius omnium, *c. cuncta per mundum, 9. q. 3.* & sic concurrere po-

test cum omni Praelato in potestate & jurisdictione. *c. si eo tempore, de Elect. in 6.* & tunc sufficit probari negligentiam, intellige, primi collatoris. *Garc. p. 10. c. 3. num. 30. Corrad. l. 5. c. 1. n. 62.*

2. Respondeo secundò: dum impetratur tanquam devolutum, debet orator seu impetrans devolutionem in supplicatione principaliter narratam, & sic in executione literarum principaliter exprimendam & expressam, probare, adeoque scientiam collatoris, praesertim, quia ponitur in calce supplicationis clausula: *Dispositivè detur devolutio*: ex inolito stylo, ut ait *Lott. l. 2. q. 24. num. 37.* apponi solita in supplicatione, post alias generales clausulas, ubi impetratur beneficium, ut devolutum, ne sub fucato devolutionis colore extorqueatur gratia de affecto vel reservato (dispositivè autem dicitur aliquid exprimi & probari, quòd expressè, limitatè, purè, verè, ac certò; non autem dubitativè vel conditionaliter affirmatur vel verificatur, ut *Mandof. in pr. signat. gratia. tit. certo modo, vers. in calce supplicationis.* apud *Corrad. l. 5. c. 1. n. 64.*) non enim tunc intelligitur Papa intendisse aliàs seu alio modo conferre, quam per devolutionem; dicta enim particula limitativa *dispositivè* restringit omnes alios modos vacationis antea expressos, & arctat impetrandem ad probandam devolutionem, ita ut si de ea doctum non fuerit, nullus alius modus veniret, quia limitata est provisio, adeoque limitatus debet esse effectus; atque ita, etiam si probaretur beneficium esse reservatum, impetratio foret nulla. *Corrad. cit. num. 64. & 65. Garc. loc. cit. à num. 16.* Proceduntque haec, etiam si in supplicatione, in qua principaliter narratur devolutio, apponantur & aliæ clausulae de stylo apponi consuetæ, nempe: *sive praemisso, sive alio quovis modo*: & alia subiinde subsequatur clausula, nempe: *etiam si affectum vel reservatum &c.* cum litera expediatur absolute per devolutionem & per clausulam: quòd derogat devolutio *dispositivè*, omnes alii modi sublatis censentur & stent accessorie. *Lott. loc. cit. Corrad. loc. cit. citans Mandof. ubi ante, vers. amplio etiam &c. Garc. loc. cit. qui tamen addit nu. 30.* clausulam illam generalem apponi solitam: *etiam si reservatum.* ne frustratorie apposita videatur, operari, dum Ordinarius vigore indulti reservata conferre possit; tunc enim post negligentiam temporis à jure statuti ad conferendum amplius conferre nequit, & ad Sedem Apostolicam fit devolutio, ut *Callad. decis. 8. de praeb.* Quapropter jam executor istiusmodi literarum Apostolicarum debet omnino & exactè investigare in devolutionem; & si ea executioni mandentur absque eo, quòd procedatur ad probandam devolutionem, malè procedit, & contra formam istarum literarum; cum semper in illis adsit clausula: *Et dummodo collatio ad Sedem Apostolicam sit legitimè devoluta, ut praefertur.* *Garc. loc. cit. num. 17. Corrad. num. 65.* Porrò formulam concipiendae supplicationis, dum principaliter petitur beneficium vacans per devolutionem ad Sedem Apostolicam, vide apud *Corrad. cit. n. 65.*

* * *